

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 76P/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123205060
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2023:3123205060.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, mal. C. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, mal. D. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, mal. C. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, mal. E. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, deti rodičov matky F. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, a otca A. B., nar. dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, deti v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad mal. D. B., nar. dňa 16.11.2017, mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. E. B., nar. XX.XX.XXXX, a mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v H. I. D. J. K. F..

II. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa bude vykonávať G. H. I. D. J. K. C..

III. Matka je povinná prispievať na výživu mal. A., C., D. J. E. mesačne sumou na každé dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného právneho predpisu, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet H. I. D. J. K. F. počnúc právoplatnosťou rozsudku.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu mal. A., C., D. J. E. mesačne sumou na každé dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného právneho predpisu, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet H. I. D. J. K. F. počnúc právoplatnosťou rozsudku.

V. Matka je povinná prispievať na výživu mal. C. mesačne sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného právneho predpisu, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet H. I. D. J. K. C. počnúc právoplatnosťou rozsudku.

VI. Otec je povinný prispievať na výživu mal. C. mesačne sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného právneho predpisu, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet H. I. D. J. K. C. počnúc právoplatnosťou rozsudku.

VII. Súd ruší Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 22.05.2023 č.k. 9PPOm/1/2023-14 v spojení s Opravným uznesením zo dňa 02.06.2023 č.k. NM-9PPOm/1/2023-22 počnúc právoplatnosťou rozsudku.

VIII. Súd ruší Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 23.05.2023 č.k. 9PPOm/3/2023-12 počnúc právoplatnosťou rozsudku.

IX. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 10.07.2023 č.k. 76P/17/2023-10 súd bez návrhu začal konanie o úpravu práv a povinností rodičov k mal. D. a C.. Vychádzal zo skutočnosti, že Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 22.05.2023 č.k. 9PPOm/1/2023-14 súd obe deti dočasne zveril do starostlivosti H. I. D. J. K. F., pričom návrh vo veci samej nebol v uvedenom čase podaný.
2. Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.07.2023 č.k. 76P/17/2023-11 súd spojil na spoločné konanie veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 76P/17/2023 a 76P/24/2023 a súčasne začal bez návrhu konanie o úpravu práv a povinností rodičov k mal. E. B.. V uznesení súd konštatoval, že dňa 20.07.2023 bol na súd doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica na nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. C., D., C. a A. (v tom čase sa už viedlo konanie ohľadne mal. C. a D.). Bolo tiež konštatované, že je potrebné začať konanie bez návrhu o právach a povinnostiach rodičov k mal. E., u ktorej návrh nebol podaný, hoci bola Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 23.05.2023 č.k. 9PPOm/3/2023-12 i ona dočasne zverená do starostlivosti H. I. D. J. K. F..
3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením správ kolízneho opatrovníka, správy H. I. D. J. K. F., výsluchom matky maloletej, lustráciami rodičov v Sociálnej poisťovni.
4. Deti boli na základe nariadených neodkladných opatrení Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (sp. zn. 9PPOm/1/2023 a 9PPOm/3/2023) zverené do dočasnej starostlivosti H. I. D. J. K. F. z dôvodu, že matka o ne nezabezpečovala riadne starostlivosť. Maloletý D. mal vážne popáleniny, pričom matka mu nezabezpečila potrebné zdravotné ošetrovanie. Popáleniny mal na oboch predlaktiach a hrudníku, išlo o zranenia staršieho dátá. Dieťa bolo hygienicky zanedbané, na nohách malo hyperpigmentované ložiská suchej kože. Matka výchovu detí nezvládala napriek tomu, že úrady i akreditované centrum Úsmev ako dar jej poskytovalo podporu. Deti bývali samé doma, nemali zabezpečenú hygienu. Matka bola vzatá do väzby a v čase rozhodovania súdu v nej ešte stále bola.
5. Na pojednávaní matka uviedla, že s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasí, deti nikdy neboli v starostlivosti otca, ten sa o deti starať nechcel. Výživné na deti neplatil, súd nikdy neupravil práva a povinnosti rodičov k deťom. S deťmi otec v kontakte bol. Ona nikdy nepracovala, vždy bola na materskej dovolenke s deťmi.
6. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že rodina detí dlhodobo žila v slabších sociálnych pomeroch, pričom obývali jednu maringotku. Hygiena bola na slabšej úrovni, udržiavaná primerane možnostiam a schopnostiam rodiny. Šetrením u otca bolo zistené, že otec nemá vlastné bývanie a zdržiava sa u svojej matky. Plánuje dať do poriadku maringotku, v ktorej predtým bývali. Momentálne na to nemá peniaze, nakoľko musí splácať pohreb svojej zosnulej dcéry. Nie je v jeho schopnostiach a možnostiach postarať sa o deti. Aktuálne sa s nimi stretáva v centre, bola tam dva až trikrát na návšteve. Na pojednávanie sa nechcel dostaviť, nakoľko nemá peniaze na cestu. Súhlasí s tým, aby boli deti i naďalej umiestnené v centre.
7. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica zo dňa 25.09.2023 vyplýva, že úrad s rodinou priebežne spolupracoval v minulosti, prijímal potrebné opatrenia. S rodinou spočiatku pracoval rodinný asistent, neskôr terénny sociálnych pracovník, postupne boli do spolupráce prizvané aj externé subjekty. Úrad do rodiny vstupoval na základe podaní školy, lekárky, obce a tiež na základe plánu sociálnej práce s rodinou. Malo dôjsť k odstráneniu nežiaducich sociálno-patologických javov. Spolupráca s matkou bola počas celého programu veľmi dobrá, matka bola snaživá a starostlivá. Usilovali sa tiež o elimináciu záškoláctva a nevhodného správania. Voči rodičom detí vykonávalo neskôr OO PZ Žarnovica skrátené vyšetrovanie vo veci prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Vo februári 2020 začalo s rodinou pracovať H. I. D. J. K. F. L.. Cieľ sa napíňal iba čiastočne. Malo sa pokračovať v práci s rodinou. Napriek spolupráci rodičov bolo potrebné podporiť aj tvorbu vhodného a bezpečného prostredia pre deti, upevňovanie hygienických návykov, napĺňanie potrieb detí. Spolupráca bola predĺžená na ďalšie obdobie. V máji a júni 2022 intenzívne komunikovali so školou ohľadne neospravedlnených hodín detí. C. a C. boli hospitalizované v nemocnici, avšak v škole absentovali potvrdenia o hospitalizácii a domácom liečení. Potraviny a oblečenie pre deti boli

v domácnosti vždy zabezpečené, zdravotná starostlivosť bola deťom poskytovaná. Situácia v rodine sa zastabilizovala a nebola nebezpečná pre deti. Počas ďalších štyroch mesiacov neboli avizované problémy v rodine, preto nebola sledovaná. V decembri 2022 úrad kontaktovala matka s tým, že chce odísť k novému partnerovi do F. M. F. G. aj s deťmi. Koncom januára 2023 odišla so všetkými deťmi k priateľovi. Dňa 08.02.2023 bolo vykonané šetrenie v rodine, deti boli primerane oblečené, okrem I., ktorá bola v kočíku nahá, zabalená v deke. Matka bola upozornená, že hoci je v príbytku teplo, nesmie byť dieťa nahé. Nedostatok bol odstránený. Matka mala navarené cestoviny s mäsom. V miestnosti bolo teplo, upratané, hygiena bola na slabšej úrovni. Matke bolo poskytnuté poradenstvo. Dňa 09.02.2023 bolo vykonané opakované šetrenie a matke bola poskytnutá materiálna pomoc. Matka mala pod okom krvnú zrazeninu staršieho dáta, ktorú jej mal spôsobiť partner pod vplyvom alkoholu. Deti boli následne spolu s matkou od 10.02.2023 do 30.03.2023 na dobrovoľnom pobyte v H. I. D. J. K. N.. Matka následne odmietla ponuku núdzového bývania pre ženy. Dňa 03.04.2023 bol úrad informovaný o ukončení spolupráce s matkou, nakoľko sa rozhodla zo zariadenia odísť. Dňa 15.05.2023 im Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom zaslal správu, že po príchode na miesto našli vonku stáť dieťa, ktoré bolo polonahé, na pravej ruke na hrudníku malo známky obarenia, na tele malo zaschnuté pľuzgiere premazané bielym púdom alebo masťou a plakalo. Matka mala rôzne verzie toho, ako došlo k obareniu dieťaťa. Matka bola upozornená na neporiadok, smrad. Maloleté deti boli po vzatí matky do väzby umiestnené v zariadení. Otec pri pohovore uviedol, že si chodí privyrábať do hory, kde zarobí približne 70 až 75 EUR, od októbra by mal vykonávať aktivačné práce v obci, kde by si vedel zarobiť 150,-EUR. O deti nikto z rodiny záujme neprejavil.

8. Zo správy Centra pre deti a rodiny v Nepochloch vyplýva, že mal. A. nemal problém s adaptáciou v zariadení, je nekonfliktný, ale vie byť aj hysterický. Je hlučný, hravý, zodpovedný, ale často používa vulgarizmy. Je veľmi ovplyvniteľný. Povinnosti si plne zodpovedne, dá sa s ním spolupracovať. Problémom je čas strávený na sociálnych sieťach, telefóne. Veľa komunikuje s rodinou. Na skupine je s C., v H. sú sestry O. a E.. So súrodencami má dobrý vzťah. O mame hovorí vždy rád a pekne, má pocit, že jej bolo ukrivdené a nevie sa dočkať návratu domov. O otcovi hovorí často nepekne, veľmi často sa mu o ňom sníva. Je pre neho dôležité komunikovať so psychológom. C. sa adaptoval rýchlo, je prispôsobivý, vnímavý, veľmi rýchlo sa učí. Je nesamostatný vo všetkých oblastiach. Navštevuje materskú školu v C. pre deti s mentálnym a zdravotným postihnutím. Odporúča sa jeho premiestnenie do zariadenia so špeciálnou starostlivosťou. D. sa adaptoval veľmi rýchlo, chvíľami sa zajakáva. Naučil sa poďakovať, poprosiť a pozdraviť. Nerozpráva vulgárne a pozná význam slova prepáč. Chodil na chirurgiu na preväzy po popáleninách. Postupne dobieha zameškané očkovania, absolvoval protiparazitickú liečbu. Začal navštevovať materskú školu. C. sa zaradila do kolektívu rýchlo, stala sa miláčikom skupiny, je komunikatívna, ale aj veľká klamárika. Povinnosti si plní, ak je pochválená, ide sa pretrhnúť, aby pomáhala. Je potrebné ju neustále kontrolovať. E. postupne prijíma pravidlá zariadenia, je milá, priateľská, usmievavá, ale i temperamentná. K cudziemu prostrediu reaguje nedôverčivo, potrebuje čas na získanie dôvery s okolím. V jej slovníku sa objavujú vulgarizmy, je hlučná, nemá problém ísť do ostrého konfliktu s rovesníkmi. Do školy chodí rada, vie požiadať o pomoc. Je potrebné jej poskytovať bezpečné zázemie, absolvovať pravidelné sedenia so psychológom zariadenia, spolupracovať s odborným tímom.

9. Podľa § 54 ods. 1, 2 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že ani matka a ani otec nemajú zabezpečené podmienky pre výchovu a starostlivosť o deti. Otec väčší záujem o deti nejaví, nemá vytvorené vhodné materiálne podmienky pre to, aby deti u neho mohli byť. Nie je schopný deťom poskytnúť stabilné prostredie,

bývanie, starostlivosť o ich zdravotný stav, vzdelávanie. Matka detí bola v čase rozhodovania súdu vo väzbe (v čase vyhotovovania rozsudku je už na slobode), pričom rovnako nemala bývanie pre deti, nedokázala sa o deti postarať po stránke hygieny, vzdelávania, dodržiavania pravidiel. Obaja rodičia nemajú v súčasnosti také rodičovské zručnosti, pomocou ktorých by dokázali starostlivosť o deti zvládnuť. Matka si situáciu uvedomuje, deklarovala, že si chce nájsť zamestnanie a dosiahnuť, aby sa postupne deti k nej vrátili, čo však bude nepochybne dlhšia cesta. Za situácie, keď niet inej osoby, ktorá by mohla starostlivosť o deti zabezpečovať, je najlepším riešením umiestnenie detí do zariadenia, kde je o ne postarané po všetkých stránkach. Je zabezpečované, aby deti mali kde bývať, aby im bola poskytovaná zdravotná starostlivosť, vzdelanie. Je na rodičoch, aby zmenili svoje správanie a postoj a pokúsili sa vytvoriť si vhodné podmienky pre starostlivosť o deti. Deti boli umiestnené v H. I. D. J. K. F. s výnimkou maloletého C., ktorý má špecifické nároky a je preto potrebné, aby bol umiestnený v špecializovanom centre pre deti a rodiny.

11. Podľa § 62 ods. 1 až 6 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

12. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

13. Deti majú bežné výdavky zodpovedajúce ich veku.

14. Matka detí je nezamestnaná, prakticky bez príjmu, do vzatia do väzby zabezpečovala starostlivosť o deti a poberala na deti rodinné prídavky. Má celkovo 8 vyživovacích povinností, okrem detí, o ktorých tu súd rozhoduje má ešte vyživovaciu povinnosť k dcére O. B., k synovi E. B. a I. B.. I nad týmito deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorú vykonávajú v H. I. D. J. K. F..

15. Otec detí je nezamestnaný, podľa vlastného vyjadrenia má finančné prostriedky iba z brigád v lese.

16. Na základe týchto skutočností bola obom rodičom určená vyživovacia povinnosť v zákonom stanovenej minimálnej výške.

17. Súd súčasne s nariadením ústavnej starostlivosti zrušil aj neodkladné opatrenia, ktorými boli deti dočasne zverené do starostlivosti H. I. D. J. K. F., nakoľko toto rozhodnutie stráca právoplatnosťou tohto rozsudku význam.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

19. Po vyhlásení rozsudku sa navrhovateľ, matka a kolízny opatrovník vzdali práva odvolanie podať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde písomne v štyroch vyhotoveniach. Tí účastníci, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali, odvolanie podať nemôžu. Ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schváli dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

V prípade podania odvolania sa v odvolaní uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením. Pokiaľ nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie, resp. na nariadenie výkonu rozhodnutia.